

СТАНОВИЩЕ

от

**Мирослава Михайлова Пейчева,
професор в УНСС, доктор по Икономика**

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. „Икономика“, Докторска програма „Счетоводство, одит и анализ“

Автор на дисертационния труд: Леонардо Цветелинов Стоев, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Счетоводство и одит“, ВУЗФ

Тема: „Възможности за усъвършенстване на контрола за превенция и разкриване на данъчно-осигурителни измами“

Научен ръководител: проф. д-р АЛИ АЛИ ВЕЙСЕЛ, ВУЗФ

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 5 от 27.01. 2021г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Възможности за усъвършенстване на контрола за превенция и разкриване на данъчно-осигурителни измами“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Счетоводство, одит и анализ“ Автор на дисертационния труд е Леонардо Цветелинов Стоев – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Счетоводство и одит“ във ВУЗФ с научен ръководител проф. д-р Али Вейсел от ВУЗФ – София

Предадените от Леонардо Стоев материали включват следните документи:

- ✓ автобиография;
- ✓ дисертационен труд;

- ✓ автореферат на дисертационния труд (на български и на английски език);
  - ✓ статия (копие);
  - ✓ два доклада (копия);
  - ✓ резюмета на публикациите (на български и на английски език);
  - ✓ справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3. 8. Икономика;
  - ✓ справка за основните научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд.
- Нямам забележки по представените от Леонардо Цветелинов Стоев публикации.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Докторантът Леонардо Цветелинов Стоев е магистър по „Счетоводство, контрол и корпоративен анализ“ във Висшето училище по застраховане и финанси и по „Банково дело и Финанси“ /MSc Banking and Finance/Queen Mary University of London.

От 2016 до 2017г. е стажант одитор в „Ърнст и Янг Одит“ ООД – София; от 2017 до 2018г. е асистент финанси в „Експириън България“ ЕООД – София . От 2018 до 2019г. е младши финансов анализатор в същата организация. Към настоящия момент е счетоводен анализатор в „Ксерокс Бизнес Сървисис България“ ЕООД – София.

Владее английски език.

Член е на МЕНСА България.

Има награди, сред които Queen Mary contribution award и Queen Mary skills award – награди за принос към университета и високи личностни качества.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Считам, че тематиката на дисертационния труд е изключително актуална, предвид измамите, свързани с ДДС (щетите за бюджета от организирани ДДС измами са от 190 до 230 млн. лв. по данни на Центъра за изследване на демокрацията: Организираната престъпност в България генерира печалби от 3 млрд. лв. годишно <https://glasove.com/categories/novini/news/organiziranata-prestypnost-v-bylgariya-generira->

[kolosalni-pechalbi-ot-3-mlrd-lv-godishno](#)) и факта, че по данни на Международния валутен фонд (МВФ) от 2019 година, делът на сивата икономика в България е 37,8%, което поставя страната ни на едно от водещите места в Европа. (МВФ: Сивата икономика в България е сред най-високите в Европа <https://dariknews.bg/novini/bylgariia/mvf-sivata-ikonomika-v-bylgariia-e-sred-naj-visokite-v-evropa-2203041>).

В увода на дисертационния труд ясно са формулирани целите, задачите, обекта, предмета, изследователската теза, ограниченията на изследването и методологията на научното изследване.

4. Познаване на проблема

Начинът, по който е извършен анализът на значителният брой литературни източници, научния подход приложен в изследването, постигнатите резултати и направените предложения, показват, че докторантът Леонардо Цветелинов Стоев познава задълбочено проблема.

5. Методика на изследването

Считам, че приложената методика в изследването е подходяща за постигане на целта на дисертационния труд и за изпълнение на поставените задачи.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е с обем 146 страници (без списък на използваната литература, който включва 175 източника) и съдържа: увод, три глави и заключение.

В увода на дисертационния труд са представени: актуалността на изследваната проблематика, обект, предмет, цел, задачи, изследователска теза, методология на изследването и ограниченията в обхвата на изследването.

В глава първа е извършен анализ на теоретична характеристика на данъчно-осигурителния контрол. Задълбочено са изследвани: същност на данъчното облагане и необходимост от контрол; общата характеристика и специфични особености на данъчно-осигурителния контрол; характеристиката на данъчно-осигурителните измами.

В глава втора е извършено изследване на организация на данъчно-осигурителния контрол в Република България. Изследването включва: институционална организация на данъчно-осигурителния контрол в България; анализ на формите на данъчно-осигурителния контрол в България; проблеми на данъчно-осигурителния контрол в България. В тази глава много добро впечатление прави задълбоченото познаване от докторанта на изследваните проблеми.

В глава трета са представени насоките за усъвършенстване на контрола, свързан с данъчно-осигурителните измами. Висока оценка заслужава изследването на добрите практики за данъчно осигурителен контрол в Европа (Германия, Великобритания и Естония), както и изследваните добри европейски практики за данъчно осигурителен контрол. Като изключително полезно трябва да бъде оценено изследването на докторанта, свързано с мерките за борба с данъчно-осигурителни измами в Европа. Също така висока оценка заслужават и предложените от докторанта насоки за подобряване на данъчно-осигурителния контрол във връзка с превенцията и разкриването на данъчно-осигурителни измами в България.

В заключението са представени основни изводи, някои от които са свързани с: необходимостта от промяна в институционалната организация на данъчно-осигурителния контрол в страната, изразяваща се в обединяването на НАП и Агенция “Митници“; необходимостта от промяна в нормативната уредба относно Данъка върху добавената стойност, необходимостта от детайлен наръчник към ДОПК относно изпълнението на формите на контрола (проверката и ревизията), както и необходимостта от създаване на методология за формиране на извадки.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Считам, че в дисертационния труд на Леонардо Стоев могат да бъдат открити следните научни и научно-приложени постижения:

- ✓ Дефинирани са основните насоки за подобряването на данъчно-осигурителния контрол в България: в сферите на институционалната организация (базирана на структурата на данъчната система) и в областта на нормативните уредби, които да имат за резултат повишаване на нивото му на ефективност.;
- ✓ Изведени са основните проблеми при прилагането на формите на контрола;
- ✓ Доказана е необходимостта от разработване на разписани правила и методология при провеждането на проверки и ревизии, и процедурите свързани с тях, както и ограниченият набор от процедури, използван при осъществяване на основните форми на контрола в сравнение с данъчния одит.;
- ✓ Анализирани са добри европейски практики, свързани с данъчно-осигурителния контрол в три европейски държави (Германия, Великобритания и Естония);
- ✓ Анализирани са добрите практики в нормативните уредби на страните в Европа, свързани с превенцията и разкриването на данъчно-осигурителни измами;
- ✓ Направени са конкретни предложения за нормативни промени са свързани с намаляването на измамите с ДДС.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представените от докторанта публикации включват следните два доклада и статия:

- ✓ Доклад в научна конференция в гр. Мадрид, Испания на тема “Education, Law, Business” [„Образование, право, бизнес“] – гр. Мадрид, 2020, на тема „Institutional organisation of tax and social insurance control in Bulgaria“ – р. 37-39. [“Институционална организация на данъчно-осигурителния контрол в България” – с. 37-39.], ISBN: 978-2-5494-0322-3. – 10 точки.
- ✓ Доклад в научна конференция в гр. Щайр, Австрия на тема „Science and innovation“ [„Наука и иновации“]– гр. Щайр, 2020, на тема „Efficiency of the municipal tax administration in Bulgaria“ – р. 71- 74. [„Ефикасност на общинската данъчна администрация в България“- с. 71-74.], ISBN: 978-3-953794-29-5. – 10 точки.
- ✓ Статия „Forms of tax and social insurance control in Bulgaria“, SEPIKE journal 3/2020 – р. 40 - 43. [„Форми на данъчно-осигурителен контрол в България“, сп. СЕПИКЕ, бр.3/2020 - с. 40 - 43.], p-ISSN:2196-9531, e-ISSN: 2372-7438. – 10 точки.

Считам, че представените от докторанта публикации, отразяват резултатите от дисертационния труд.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

На база представените за рецензиране материали, считам, че докторантът е изпълнил минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

10. Лично участие на докторанта

Не съм установила плагиатство в дисертационния труд. В този смисъл считам, че дисертационния труд, представените резултати и приносите са авторско дело на докторанта.

11. Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията. В него коректно е представено съдържанието на дисертационния труд и съдържа постигнатите основни резултати.

12. Критични забележки и препоръки

При защитата е добре докторантът да представи някои свои идеи, свързани със съдържанието на детайлните наръчници за упражняването на формите на данъчно-осигурителния контрол към ДОПК (с. 140).

13. Лични впечатления

Не познавам лично докторанта и поради тази причина не бих могла да изразя лични впечатления.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръката ми към докторанта е в бъдеще да доразвие предложението за „разработването на детайлни наръчници и разработване на официална методология за прилагането на извадковия подход при проверка и ревизия на данъчните субекти.“

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд **съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос** в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторантът **Леонардо Цветелинов Стоев притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’ на Леонардо Цветелинов Стоев в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма „Счетоводство, одит и анализ“.**

22.03.2021г.

Рецензент: .....

Проф. д-р Мирослава Пейчева